

Acasă › **TEHNOLOGIE** › Baronii tehnologiei vor să ne controleze gândirea

Autor: Radu Jacotă

2024-02-21 16:25

Baronii tehnologiei vor să ne controleze gândirea

Cele mai mari amenințări la adresa gândirii libere vin astăzi dinspre tehnologiile futuriste și influența corporatistă

Când a anunțat că firma sa, **Neuralink, a reușit să introducă cu succes un cip în craniul unui pacient, Elon Musk a declanșat o panică morală previzibilă. Pentru mulți, acesta a fost primul pas spre o lume în care gândurile noastre sunt monitorizate și evaluate.**

Dar Musk nu este singurul baron al tehnologiei care îi face pe oameni să se îngrijoreze cu privire la libertatea de gândire. Înainte ca tehnologia Neuralink de „citire a creierului” să descopere

cum să decodifice gândurile din neuroni, inteligența artificială ar putea fi capabilă să ne citească gândurile prin simpla observare a comportamentului nostru.

Sam Altman, directorul general al OpenAI, a avertizat recent că ar putea observa istoricul nostru de navigare pe internet sau ce ne-a plăcut pe rețelele de socializare pentru a ne manipula cu mesaje persuasive personalizate.

Cele mai mari amenințări la adresa gândirii libere vin astăzi dinspre tehnologiile futuriste și influența corporatistă. Nu numai că firmele pot controla, bloca sau întuneca gândirea noastră, dar angajatorii pot concedia oameni pentru că au opinii „greșite”, notează UnHerd. Filosoful britanic Bertrand Russell a semnalat acest pericol cu un secol în urmă. Iar astăzi, într-o epocă online și offline, de stânga și de dreapta, câți oameni îndrăznesc să își formeze opinii?

Ați putea obiecta că angajatorii concediază angajații pentru ceea ce spun, nu pentru ceea ce gândesc. Însă există o suprapunere între gândire și vorbire pe care legea nu o recunoaște.

Dacă începem să credem că gândirea se întâmplă doar în interiorul capetelor noastre, atunci bătălia pentru libertatea de gândire este deja pierdută. Gândirea este în mare măsură un proces social; gândim împreună cu ceilalți. Și în multe situații, un grup care gândește împreună are mai multe șanse să ajungă la adevăr decât dacă fiecare individ se bazează doar pe propriile prejudecăți mentale. Gândirea ar trebui privită ca fiind atât privată, cât și socială, internă și externă.

Pe măsură ce tehnologia este din ce în ce mai omniprezentă, gândim în exterior mai mult ca niciodată. Dar intervine supravegherea online pe scară largă și capacitatea forțelor de ordine de a ne accesa dispozitivele. Prin urmare, ne expunem gândirea la pedeapsă.

Există o mare probabilitate ca unii juriști să decidă că gândirea se desfășoară doar în interiorul capetelor noastre, în „forum internum”. Dar un drept la libertatea de gândire care nu protejează gândirea externă nu este demn de acest nume. Nu ar trebui să acceptăm astfel de firimituri de la masa înaltă a legii.

De asemenea, ne ferim de gândirea liberă pentru că ne poate amenința sentimentul de apartenență. Cu cât crezi mai mult în minciunile tribului tău politic, cu atât ești un membru mai bun. Și astfel este mai ușor să nu te gândești prea mult la nimic. După cum susțin politologii Christopher Achen și Larry Bartels, „majoritatea oamenilor își aleg partidele în funcție de cine sunt, nu de ceea ce gândesc” și acționează pe baza unor „atașamente emoționale care transcend gândirea”. Astfel, devenim mai loiali partidului nostru decât realității.

Dacă dorim cu adevărat să protejăm dreptul de a gândi liber, trebuie să reorganizăm radical societatea: guvernele trebuie să susțină gândirea liberă; corporațiilor să nu li se poată permite să acumuleze profit depinzând de opiniile noastre și să nu monopolizeze fluxurile de informații.

Și, cel mai important, trebuie să începem să prețuim mult mai mult gândirea. Atunci, când vor veni mașinile, așa cum inevitabil vor veni, vom vedea clar atât modul în care acestea amenință gândirea liberă, cât și modul în care o pot sprijini.

Musk s-a autoproclamat un „absolutist al libertății de exprimare” – dar rămâne de văzut dacă tehnologia Neuralink îi va susține principiile. S-ar putea să nu ne placă.

Radu Jacotă

[See Full Bio >](#)